Kung Fjalar, en Dikt i fem Sånger

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta verk har digitaliserats av **Nationalbiblioteket i Helsingfors** och anpassats för Projekt Runeberg i juli 2015 av Ralph E.

EN DIKT

i

FEM SAlT®3Hj

AF

BORGA,

P. WIDERHOLM.

18 4 4.FÖRSTA SÄNGEN.

Han, skaparn af lycka och sed, Skall sc en dag, när fläckad af brott lians ätt Slocknar i blygd, hans son, den ende, Sluter som brud sin syster i eldad famn.

Satt liög å sin konungastol

Hugstore Fjalar, Gaiithiods kung. Hans blick,

Klarnad i vunna segrars fröjder,

Skimrade ung än under hans silfverhår.

Jul kommit; det dracks i hans borg, Midvinterns fästmjöd gaste i skumhöljdt horn, Hundrade facklor brunno, flere Jublade kämpar nu i sin konungs sal.Alf, Wcsete, Kare och Rafn, I sommarns strider profvade, Ingul djerf, Agnar och berserks-mördarn Hadding, Ynglingar än, dock nämnde i skaldens sång,

Styr, ärrig, och Sote, med sköld Af tvenne tolfter pilar igenomträngd, Drucko i drottens rund. Hvem täljer Alla hans kämpars namn och de bragders tal?

En glömme dock sångaren ej, Årtyngde Sjolf, härskarornas bane, dig, Ende af fordna tiders hjeltar, »Sparad åt Fjalar kung i hans ålder än.

Du stod vid hans sida, då ung I bådas ådror brusade lifvets ström; Trottsande årens makt och dödens, Blödde en svalkad blod du med honom än. —

Lyss, Konungen reser sig opp, Hans hand har fattat skummande hornet kring. Hugad är drotten nu att tala, Svärja han vill sin ed, det är löftets stund.— 5 —

"Upp," talar han, "lyssnen J män, Den gamle ekens svällande sommarlöf, Vuxna på nytt kring gråa stammen, Härjad af stridens stormar så mången gång.

Hvem finnes bland eder, som ren På blomsterängar kufvade fjärlar, när Fjerran på Morvens strand Dunkomar Bleknande bet min glafven med blodig tand?

Skepp hade jag nio; med män, Till hundrade från »varje, i land jag gick, Mötte med dubbel makt mig Morven,

Glimmande stolt mot gryende dagens rand.

Två stodo på stranden vi qvar, Jag en och Sjolf den andra, när qvällens sky Bleknad i vester samm, och månen Sänkte på svärdets skördar sin blick af frid.

Så föll sig vårt ynglingadåd. På kinden växte skägget, vi blefvo män, Härjade land, dem ingen vinter Härjat, och foro längre än sommarn far.Mö tog jag, då grånade ren Min lock, men drottningsnamn jag den vana Ljöd. Son hon mig gaf och dotter. Båda Leka med blommor än på sin moders graf.

Mätt är jag på bragder och strid. Fräjdstorc drottar gälda mig skatt, mitt namn Tröttade skalders läpp, och harpan Äger för nya segrar ej toner fler.

Nu lyster mig hvila engång. Min lefnads dag, den stormiga, nått sin qväll, Stillare vindar susa; spörje Kufvade haf och länder mitt aftonlugn."

Så talte han. Lyssnande stod Fejdvane Sjolf. Den grånade kämpens bröst Svällde af otämd harm, och mörker Breddes i fåror öfver hans ögonbryn.

"Hvad, svek mig mitt öra," ban sad^ "Var det kung Fjalars stämma, som hvila ljöd? Tröttnade örnen ren att jaga, Älskar ban ärans strålande rymd ej mer?Djerft höjer sig Erin ännu, Två gånger kufvadt, trottsar det än ditt svärd. Smygande Bjarmer bloda hafven, Vill du dem bida här på din egen strand?

Ro skänker oss högen allen; Derofvan hvilar ingen, den svage minst. Hårda de äro lifvets lekar. Ve, att din kraft är bruten i förtid, Kung!"

Stolt drogs, vid den åldriges ord, Kring Fjalars läpp ett leende. Hornet gaf Svennen han åter, och från vapen-smyckade pelarn tog han sin båge lugn.

Nu hvinade strängen. En blixt Flög salen genom. Skälfvande klang en sköld, Träffad å motsatt vägg, men pilen Darrade djupt bakom den i furans märg.

Ej syntes för kämparne då Ett skott, likt detta, skjutet i Nord. Men lugnt Fattade Kungen hornet åter, Väldig i salen spordes lians röst på nytt:"Frid," sade han, "skydda jag vill. Förnimmen, Gautbiods söner, er Konungs ed! "Vidgade hyddor, sparda lunder, Tegar af guldax vare mig segrar nu.

Gro skall i mitt hägnade land Hvad ljuft, hvad mildt i menniskobröst blef sådt, Svagheten blomma trygg, och kraften, Sparande svärdet, glädas att skona blott.

Trott har på min vilja jag förr, På samma vilja tror jag ännu; i strid Styrde den dötlens gång, i friden Styra den skall, okufvelig, lifvets gång.

Yfs våldet med hotande arm, Står ondskan trygg, bryts lag i mitt rike, kränks Täckelig sed och fridlyst ordning, Sjunke i glömska Fjalar och Fjalars ed!"

Sagdt. Dallrande spordes ännu Hans stämmas ljud i kämparnes barm. Han sjelf Förde med långsam hand till läppen Hornet och drack det ut i ett andetag.Nu satte sig kungen i frid. Då steg från dörren fram till hans thron en gäst; Ingen hans ankomst varsnat, undran Följde den mörktomskyggades stilla gång.

Böjd syntes han först till sitt skick, En okänd främling, kufvad af nöd och år; Högre dock hvarje steg hans skepnad Gjorde, och jättelik han för Fjalar sLod.

Opp slog han sin kappa, man såg Med häpnad Dargar, siaren, ödets tolk, Mäktig att genomtränga dunkla, Kommande tiders djup med sin andes blick.

Sedd var han sen hundrade år Bland Nordens fjäll, af lyckliga sällan dock. Hotande, dystra åskor fjerran Anade den, som hörde hans lugna röst.

Nu talte han: "Konung, din ed Var stor, en större hörde dock Dargar nyss, Der han på klippans spets i lugnet Lyssnade tyst till ljud från ett natlmolns rand.

Ord hörde han: Fjalar bar glömt Att Gudar skipa menniskors lott, han tror Stolt på sin viljas lag, och ordna Yill han en framtids skick med sin kraft af stoft.

Se skall dock hans öga ännu, Förrn högens natt hans flyktiga storhet gömt, Eviga makters lek med spotska, TVottsande jordbarns löften, af bublans tyngd.

Han, skaparn af lycka och sed, Skall se en dag, när fläckad af brott hans ätt Slocknar i blygd, hans son, den ende, Sluter som brud sin syster i eldad famn."

Tyst blef det i salen, det blef För skådarns blick en syn, som då haglets skur Stormat förbi, och lugnet åter Lägger sig kyligt öfver en hvitnad bygd.

Blek satt på sin herrskaretliron Kung Fjalar, färglös rördes hans läpp, och hårdt Kämpades inom hjeltebarmen, Innan med kufvad smärta han tog till ord:11 ^

"Gån," sade lian, "bringen mig liit Min Hjalmar, bringen Gerda, den späda, hit; Skåda jag vill dem båda, välja Vill jag emellan båda, ty en skall dö.

Känn, siare, Fjäl ar och känn Hans trots, till molnets Gudar hans hälsning bär, Spörj, om de lärt att allt försaka, Innan, som han, de vant sig att allt förmå.

Nu, trampa din nattliga ban. När en gång Fjalar rister sig geirsodd, kom, Innan hans hand vid svärdet domnar, Gälda ban vill dig lön för din svarta lögn."

"Kung," talade Dargar, "ditt ord Har ej förgäfves manat; jag komma skall. Räknade äro lifvets stunder, Äfven för oss de fyllas engång. Farväl!"

Bort vandrade siaren lugn. Men in med kungabarnen en tärna kom, Nalkades drottens thron och lyfte Båda i tystnad sakta på fadrens knän.— 12 —

Ej jublade kämparne mer, Ej gick kring laget skummande hornets fröjd; Tyst som en grift var salen, tysta, Bäfvande blickar lefde kring Fjalar blott.

Val skulle han göra. Han såg På Hjalmar föi'st, såg länge, hans anlets natt Klarnade, blott till afsked tycktes Stilla hans öga sjunka på dottren nu.

Hon mötte hans öga och log, Mot fadei'sbarmen lutande kinden trygg; Darrande satt Kung Fjalar åter, Gudabekämparn skalf för ett värnlöst barn.

/

Bort flydde från henne hans blick, På Hjalmar föll den, flydde från honom, flög Snabb som en ljungeld mellan båda, Tills att, mot höjden rigtad, den qvarblef stel.

Då reste sig Sjolf. På hans kind, Den bleka, gråa, rullade klar en tår. Fram till sin gamle vapenbroder Steg ban och hof till darrande ox"d sin röst:— 13 —

"Kung, Hjalmar skall föra dilt svärd En gång, när sjelf du hvilar med maktlös arm, Skydda ditt land och fjerran väcka Minnet af Fjalar än, der det slumra vill.

Dröj längre då ej i ditt val! Brant står vid stranden klippan, ocli nedanför Väntar i lystnad svala vågen; Liitt som en gnista slocknar din dotter der."

Så hördes han tala, han tog Från fadrens knä det leende offret. Snart Öppnades salens dörr, och natten Slöt i sitt stumma mörker den gamles väg.

Qvar salt der han sutit ännu Orörlig Fjalar; endast hans hand, som nyss Slöt sig till stöd kring dottren, syntes Ligga, som vissnad, nu på hans toma knä.

Sent höjde han hlicken. Han såg Kring vida salen forskande, bister, möi'k; Kämpar, som lett mot dödar, synles Bäfva för blixten, född i hans ögas natt.— 14 —

Nu tystnaden bröt ban. lians röst Yar djup som fjerranrullande åskors dån. "Vittnen af Fjalars sorg," ban sade, "Börjad är striden, hören er Konungs ord:

Ve den, som i tystnadens graf livad nu ban sett ej gömmer. lians lif skall blygd Hölja, hans spår min hämnd skall finna, Fördes han än af stormen till verldens gräns.

Ej namne en tunga det namn Hon bar, min dotter. Här, i sin faders barm, Ilar hon sin korta lefnads saga; Vare den blott för mig. Det är minne nog.

Då först, när jag hunnit mitt mål, När kring min hvila kumlen sig hvälfver hög, Menniskoord ej når mitt öra, Yppe en läpp hur dyr mig min seger var."

Så talte han, reste sig opp Från thronen, tog vid handen sin son och gick Väldig som förr ur kämparunden, Lemnande grafvars tystnad i salen qvar.— 15 —

År kommo och flydde igen, Kung Fjalars ära spordes från land till land; Men om hans dotters öde hörde Ingen på vida jorden ett ord, ett ljud.1&HT1® S £ & 2» il s»

A INDRA SÅNGEN.

2ANDRA SÅNGEN.

Hvems skall flickan af Shelma blifva, Hvem skall plocka dig, liindernas ros, Flägt kring strömmarnas stränder, Hvem skall andas din svalkas doft?

Herrligt speglar i Cronas bölja Hjeltars Shelma de glimmande torn, Solen tömmer från östern Öfver Morven en flod af sken.

Ljus är salen, der Finjal thronat; Dunkla vandra derinne likväl Söner tre af Morannal, Gamle kungen i sångens land.— 20 —

Gall med bågen är mörk att skåda, Harpans Rurmar fördystras af sorg-, Nyss från striderna kommen, Tiger trottsige Clesamor.

På hvarandra de se förstulet, Hot sig tänder i drottarnes blick; Åskor, gömda i hjertat, Vänta stunden att blixtra fram.

Hvarför trifves ej fröjd i salen, Frid i glimmande morgonens lugn? Hvarför mulnar en broder, När mot bröder hans öga ser?

Så i Ossians dar och Finjals Lefdes icke i kungarnes borg,-Harpan klingade glädje, Sången tjuste med bragders lof.

Starke voro de män af fordom. Flammor like i skälfvande skog, Genom fienders hopar Fram de flögo, i stridens stund._ 21 —

Men när främlingars trötts var brutet, När i Shelma de syntes igen, Milde voro de åter, Mer än strålar af sommarns dag.

Hvi förgäta de stores söner Fädrens seder och nära sin harm, Om fullvuxen i yra Morvens lugn den engång förstör?

Se, i borgen en flicka blommar, Gall för henne sin båge har glömt, Rurmar sjungit om henne, Clesamor har för henne stridt.

Hvems skall flickan af Shelma blifva, Hvem skall plocka dig, lundernas ros, Flägt kring strömmarnas stränder, Hvem skall andas din svalkas doft?

Äntligt brytes i salen tystnan. Gall af bågen, den äldste till år, Tar bland furstarne ordet; Så han talar med kufvad harm:_ 22 —

"Söner äro vi af Morannal, Samma moder åt honom oss födt; Högt från skyarnas banor Store fäder på oss se ned.

Hotfull 6panar från molnet Finjal, Om en fiende bäfvar ännu Att sig närma de kullar, Der han stred i sin ungdoms fröjd.

Hvad skall blifva af minnets Morven, Af högttonande strängarnas land, Om dess drottar hvarandra Bryta neder med giftfyldt agg?

En må vinna till brud Oihonna, Äga systern af morgonens sky. Jorden blommar af tärnor, Gränslöst vid för de andras val.

Upp, vi söke i frid den gamle, Som i tornet förnöter sin dag. Blinde kungen, vår fader, Han må slita vår tvist engång."— 23 —

Hän de gingo till gamle kungen. "Fader, länge fördoldt i din borg Splitet grott och förbittring Andats lömskt i värt hjerta in.

Broder skydde att nalkas broder, Följde smygande fjerran hans steg. Nu vi vilje försonas, Förrn ditt rike vi sänkt i sorg.

För Oihonna vi flamma alla, Genom henne blott tändes vår fejd; Den skall slockna med hoppet, Om hon skänkes åt en till brud.

Älskat har du oss alla lika; Hur du väljer, vi vörda ditt val. Sng, hvem unnar du tärnan Från ett blånande fjerrans haf?"

Gamle kungen i tystnad dröjde, Vägde sönernas ord i sin själ. Tveksam tycktes han vara, Dock omsider han gaf sitt svar:_ 24 —

"Fri af hafvet mig gafs Oihonna, Frihet såg hon på böljornas fält. Tvånglös har hon sin barndom Här fått spegla i floders lugn.

Som en flägt hon på böljor sväfvat, Som en doft på vår leende strand, Mig hon varit en stråle I min slocknande lefnads natt.

Fri må fläkten sin vinge lyfta, Doften sväfva i rymdernas famn, Strålen välje sin bana; Tvinga skall jag Oihonna ej.

Kanske älskar hon, Gall, din båge, Eller, Rurmar af tonerna, dig, Kanske ville hon följa Dig bland svärden, o Clesamor.

Profven, så jag bestämmer. Åldern Ger den första^ den sista sitt rum. Gynnad eller förskjuten, Gömme ingen ett agg blott mer."— 9.5 —

Satt vid Crona i grottans svalka Lockomfladdrade flickan af sjön, Då stod Gall i sin stolthet För den skyggande tärnans blick.

"'Kom Oihonna, mig följ i lifvet, Jägarn älskar dig, rosiga sky! Höga fjällarnas furste Ber dig dela hans banors lust.

Såg du rymdernas glada syner Högt från bergen i morgonens stund, Såg du vaknade stålar Dricka skälfvande dimmors dagg?

Mins du skogarnas ljud, då vinden Rör med vingen de darrande löf, Fågeln jublar, och rusig Mellan hällarne bäcken flyr?

Eller vet du hur hjertat klappar, När vid hornens och hundarnas skall Busken prasslar, och hjorten Står för ögat med hejdadt språng?— 26 —

Flicka, älskar du dunkla qvällen, Bleka stjernornas bäfvande ljus? Kom, från toppen af Mallmor Låt oss skåda har natten föds.

O, jag sutit på fjället ofta, När i vester sin skimrande port Solen slutit, och rodnan Stilla vissnat på molnets hy :

Druckit svalkan af qvällens anda, Skuggans vandring i dälderna sett, Låtit tankarna irra Kring den nattliga tystnans haf.

Skönt är lifvet på skyars höjder, Lätt man andas i doftande skog; ISlif min brud, och jag öppnar För ditt hjerta en verld af fröjd!"

Talte vågornas svala tärna: "Gall, jag älskar din lockande rymd. Frisk är vinden på bergen, IL ju ft är lugnet i lundars djup;— 27 —

Mer dock tjusa mig skaldens sånger, Hjeltars minnen från flyktade dar. Hör jag Ossians toner, Darrar locken på kindens glöd.

Ofta kullarnas gräs har druckit Hjortens blod, som min vingade pil Hann i flyende loppet. Gall, min båge har klang som din.

Gå, min vandring på Morvens hedar Gladast var, då jag styrde den sjelf. Pilen, bågen och kopplet, Jagtens flicka begär ej mer."

Bort gick ynglingen, mörk kring pannan. Rurmar, fursten af sångerna, kom; Länge tego hans läppar, På Oihonna hans öga såg.

"Flicka," hördes hans ord omsider, "När jag ser dig, försvinner min själ Utan mål i din anblick, Som i dagen en dimma sprids.— 28 —

Ej jag äger ett namn, som minnet Stolt skall spara åt kommande år, Blek är kinden, min ungdom Vissnar tidigt i sorgens luft.

Dock förstod jag att älska kraften, Fick för bragdernas ära en röst, Slog jag harpan, i undran Hörde Mor ven dess toners storm.

Nu jag kallnat för hjeltars strider, Ryktet strålar ej mer för min syn, Damm omtöcknar de strängar, Dem jag rörde i tjusning förr.

Blott vid ensliga Cronas bölja, Öfverröstad af strömmarnas brus, Yppar sakta i toner Jag för natten mitt hjertas qval.

Men blif min, och min sång skall ljuda Hög ännu, som i fröjdernas dar, Än få vingar och bära Genom tiderna Rurmars namn.— 29 —

Flicka, tjusar dig minnets stämma? Låt det säga åt kommande år: Så sjöng fursten af Shelma, När han såg i Oihonnas blick/'

"Rurmar/' tärnan af hafvet talte, "Späd står blomman vid flodernas strand, Böjs af aftonens vindfläkt, När i sömn han dess stängel rör;

Sjung för henne ditt hjertas strider, Du de smäktande drömmarnas skald, Tills i qvällen dess öga Stilla fuktas af tårars dagg.

För Oihonna blott ljuf är sången, När med klangen af drabbande svärd Harpan ljuder, och segrar Stormlikt brusa på bardens läpp.

Blott för hjeltar hon flamma kunde, Älska blickar af trottsande mod. Gå, du suckarnas yngling, Ingen tröst för din sorg hon liar."— 30 —

Harm sig tände i Rurmars öga, Rodnad spreds på hans bleknade kind, Bort han vände sitt anlet, Och ur grottan försvann ban tyst.

Då kom stridernas stolta furste, Stormig trädde till flickan han fram : "Gall försköt du och Rurmar, Väl, den tredje är CIcsamor.

Ej han lärde med ord att segra. Mellan sköldar på blodiga fält Teg hans tunga, och svärdet Ensamt talade dödens

språk.

Men du älskar dock mod, o flicka, Strider ljuste din flammande själ; Strider vänta mig, skynda ! Jag vill famna dig först som brud."

Upp från mossiga hällens säte Stod Oihonna vid ynglingens ord, Tog hans hand och i glansen Af hans frågande öga såg.Så hon talade: "främst bland bröder Var mig tidigt, o Clesamor, du, Du, som ensam i Morven Älskar strålen af sväx'dets brand.

När från Shelma du for att söka Bragders ära i främlingars land, Följde ofta min tanke Öfver hafvet den väg, du tog.

Flägt af mäktiga fäders anda, Far dit striderna kalla dig hän, Låt en fiende darra För en ättling af Finjal än!

Kommer sedan en bard från fjerran, Vill jag sitta, i sköldarnas sal, Vid hans knä då han sjunger, Lyssna tyst om ditt namn jag hör.

Blir ditt öde att tidigt hinna Dunkla skyarnas irrande fält, Se då ned, och i Morven Skall du finna en tårad kind.
— 52 —

Ofta ensam, från hedens stigar, Skall jag blicka mot aftonens moln, Ofta minnas din pannas Ljusa hvalf, och din svarta lock.

Men min kärlek är dock ej brudens, Är en systers, o Clesamor, blott; Samma fader oss fostrat, Gamle kungen i Shelmas torn."

"Vågors flicka," till svar gaf drotten, "Ej ditt lif af Morannal du fick, Ej min syster dig kalla! Fjerranburna, hvem såg din börd?

Långt från Morven ditt blåa öga Slog mot dagen du, vaknande, opp. Ej en qvinna, men hafvet Åt Morannal hans dotter gaf.

Kanske höjdes af vårens vindar Säll en bölja mot morgonens sol, Sjönk tillbaka och födde Dig ur skimrande skummets ljus."— 53 —

Lätt mot ynglingens panna förde Hafvets flicka sin leende läpp: "Mig dock är du en broder; Kan jag blifva en broders brud?

Fjerran från skall en älskling sändas. Som från randen af himlen en sky, Som från fjällen en stormil, Förr knappt anad, ban komma skall."

3itålå^

TREDJE SÅNGEN.TREDJE SÅNGEN.

O, ej till flägt jag föddes och ej till väg, Fast ej min tjusning tändes, som andras. Fn flickas varma, bäfvande hjerta slår Här, under min snö, af längtan också.

Hvem ar, som jagar hjortar i Loras dal? Från tusen echos darrande dörrar Kom hornets ljud tillbaka i qvällen nyss; Nu slumrar det trött på skymningens bädd,

Der Cronas dunkeltspeglande bölja kröks Kring ekomhvärfda, mossiga hällen, Der syns hon, jägarinnan med svanhvit arm, Oilionna, d°, svala vågornas mö.— 38 —

På ljungens bädd hon salt sig och smeker gladt Den fina, bruna, spensliga stöfvarn, Der trött ban står och slickar kring pilen än Den kallnande hjortens blodiga barm.

Ej ensam tärnan jagat på Cronas strand, Af sångens Gylnandyne hon följdes. Den bleka flickan nalkas med långsam gång, Och leende ser Oihonna sin vän.

"Hidjallans dotter," säger lion, "kom! Sin flygt Har kullens gäst, den bäfvande, slutat. Kom, ljuf är qvällen, svalare rör dess flägt Kring skuldrorna ren min fladdrande lock.

En sång mig sjung, tills månen i österns port Står mild, och lyser hedarnas sligar. Du sjöng Oihonnas köld och dess offer sist. Jag älskar ej sorg, sjung gladare nu!"

Och Gylnandyne salte sig blek och sjöng, Mot höjden lyftes tårade ögat; Der samm, i luftens blånande, dunkla haf Allena en sky, hon följde dess ban.— 39 —

"Hvar är du," klang dess stämma, "Crualins fröjd, Hen gråa kämpens, dväljs du i skyn deroppe? Gå fram till silfverranden och blicka ned, Här andas din fröjd, Oihonna är här.

I flydda dar, o Le, i din faders borg, Mot Gylnandyne lyste ditt öga, I hennes spår du följde till Morven, blef En gäst i de klara harpornas land.

På dessa kullar syntes du ofta då, När vidt kring qvällens soliga riken Din flickas muntra, kallande jagthorn ljöd. Ilär mötte din blick Oihonna också.

Hvem ser väl henne, hvem, som ej glömmer allt, Hvad sällast förr i lifvet ban anat? Jag såg på dig, du såg på Oihonna blott; Jag vissnade, du, säg blommade du?

Din läpp blef stum, ditt löje försvann, din kind Blef molnet lik, en dimma af tårar, En blotlJös skugga gick du i dagens glans, En irrande flägt på nattliga mon.— 40 —

Så kom en morgon ensam du åter, stal, I ovan lek, ur skimrande kogret, Oihonnas lösta kogex*, en uddhvass pil; Den gömde du blodig djupt i din barm.

Ej äger segrens harpa för dig en ton, Ej lyfter minnets vinge din ära, I förtid dog från bragden din arm, o Le, En flicka det är, som sjunger ditt fall.

O, hennes toner äro ej bardens, ej Vid dem du ljusnar, skugga på molnen! O, hennes sorg fördystrar dig ej, den är Oihonnas ju ej, din älskades ej.

Flyg sång, den matta flägten på heden lik, Af ingen spord, besvarad af ingen, För ljuft min suck att somna i nattens famn; Som sucken engång jag somnar, ock jag."

Hon slöt. Från höjd, från däld och från vågen ton Till afsked sände flyende sången, Och ensam nu bland klippor i fjerran stred Mot tystnaden dåft blott, Crona, din ström.— 41 —

Då slog, i tysta, vänliga stjernors ljus, Oihonna opp sitt strålande öga, Åt Gylnandyne räckte hon mild sin hand. Så talte cle svala vågornas mö:

"Från bergens topp, så sjungs det, en kylig flägt, Med dalens blommor leker Oihonna, En våg hon är, som skimrar mot vårens sol, Eld talar dess blick, is gömmer dess barm.

O, ej till flägt jag föddes och ej till våg, Fast ej min tjusning tändes, som andras. En flickas varma, bäfvande hjerta slår Ilär, under min snö, af längtan också.

Men hvarför finns i Morven ej mer ett folk Af hjeltar, like flyktade tiders? För Finjals ätt för tung är hans sköld, och svagt Rör Ossians sträng en trånande skald.

Ren nog jag hört af suckar, och tårar nog Jag kostat Morvens smägtande söner; För deras kärlek ägde jag kärlek ej, Jag gaf dem min sorg, jag kunde ej mer._ 42 —

När skall mitt åskmoln komma i storm engång, När skall jag se dig, drömmarnas yngling, I stridens dån, med glimmande svärdets blixt, Förklara den eld, jag tändt i ditt bröst?

Lyss, bleka Gylnandyne, ocb känn engång livad ljud Oihonna älskar i sången. Begär ej klagan, frisk är min sägn, en vind Från nordliga fjällar brusar i den.

Så talar sagan: fjerran i Lochlin satt I fridsällt rike herrskande Fjalar, Nämnd var han Lodins storm i sin ungdoms dar, Kring länder och haf han glömmes ej än.

Nu var han gammal vörden och trött vid strid, Drack mjöd, tog skatt och skipade lagar, Ur slidan ficks knappt

mera hans glömda svärd, Och nakna på stranden lågo lians skepp.

En dag för honom trädde en yngling fram, Hans son det var, han ägde ej flere; Med lifvets ljusa vår i sin blick han såg Den åldrige an, han talade så:— 43 —

Bygg mig en drake, fader, ocli red mig ut; Din ungdoms banor locka mitt sinne. Min arm är stark, het sjuder min blod. Bort, bort Jag längtar ur hemmets qvalmiga dal.

Tyst satt den gamle. Varmare blef hans son: Fyll mig min bön, o fader, han sade, Jag kan ej längre dväljas här oberömd, Ej höra blott dig i skaldernas sång.

Lätt är mig ren din sköld, och en telning lik Af dessa händer böjes din båge. Den verld, der du har segraL, är öppen än, Rum har den för Hjalmars segrar också.

Men sträng tog Fjalar konung till ordet då: "Frid," så han sade, "svor jag att hägna. Min dag var stormig; glad i en lugnad verld Skall stråla min lefnads sjunkande sol.

Från brända hyddor, härjade fält, i blod Ser kriget opp med mörker om pannan. Jag älskar frid, gå yngling, betrakta den! Dess anlete bär mitt leende land.— u —

Men qvar han stod, den unge; han teg, en tår I glöd föll ned på lågande kinden, En stund han teg, då klarnade blickens glans, Och brusande gjöts hans smärta i ord:

Hvem ger dig rätt att offra din son, o kung, Åt glömskans natt, åt tystnadens öde? Mitt lif du gaf mig, tag det! Ett bragdlöst lif Jag gäldar dig, mer var gåfvan ej värd.

Tungt är att dö förgäten och utan namn, Dock tyngre, fader, är det att lefva. Blif ej så mörk! Att lefva förmår jag ej, Men lyda jag kan, jag lyder och dör.

Den gamle kungen teg med förborgad harm. En isköld låg i lugnet af orden: E.t skepp begär du, ett jag dig ger, på strand Det stått sen min första vikingafärd.

Dess köl är bräckt, gräs gror i dess botten opp, Och dagen strålar genom dess sidor. Upp, tag det, flyg kring hafven och sök dilt namn Bland främmande ljud, förgäten af mig.— 45 —

Och Hjalmar gick. Han kom på sin faders gård, Der sköttes toma, barnsliga lekar; Af mannahänder, knutna kring svärden förr, Nu slungades klot, nu fångades ball.

Hvem finns, som älskar minnet af strider än, Så ljöd till kämpaskaran lians maning. Hvem följer mig på banan af ändlöst haf, Att leka en lek med sköldar och stål?

Ett skepp jag fått; gräs gror i dess botten opp, Och dagen strålar genom dess sidor; Men seger vinns af folk, och af kölar ej, Och tryggaste väg är segrarens väg.

Hans röst förnams, lik dånet af åskans vagn, När öfver dåfva, qvalmiga dagen, I nattsvart moln, den blixtrande åker fram Och väcker ur blytung dvala en verld.

En storm var kommen öfver en lättsöfd sjö, I glada böljor höjdes den åter, En damm var bräckt, och yr, med fordubblad kraft, Ur fängelset bröt en jublande flod.— 46 —

Till liafs, till strid, till seger, till andra land! Från man till man så skallade ropen, Och snart, från halfsiinkt skepp, på en trottsacl våg, Såcr skaran sitt hems försvinnande kust.

Det kom ett bud för kungen: din son far bort, Långt ut på hafvet skymtar lians drake. Ditt land är utan värn, af dess kämpar för De bästa han med på vikingafärd.

Då blef kung Fjalar vred, och lians hy höt färg, Han slog sin sköld i ljudande salen: Till sjös, han ropte, ynglingar! Fjalars lag Är kränkt, och förbrytarn andas ännu.

Men Sjolf lians vapenbroder från fordna dar, Gråhårig, böjd, tog ordet och sade: Dröj Kung, begär ej fåfängt en nekad hämnd, Och jaga med svalor örnarna ej!

Hvad mer? Du finner Hjalmar kanske, och vill Med vissnad hand den väldige böja; Skall han, i öfvermodet af styrkans fröjd, Ej löna din vanmakts dåd med förakt.

Ett ord gaf Fjalar icke till svar. Han gick Till stranden följd af väpnade skaran. ITans gång var långsam; liarm i hans anlet låg, Nyss kämpande, nu den stelnat till lugn.

Tre dar på spårlös bana han irrat ren, På fjerde dagen såg han ett segel; Rakt fram mot Fjalars drake dess kosa hölls, Och snart vid sitt mål det fladdrade slakt,

Till strid dig red, kung Fjalar, på Bjarmers språk Mod åsklik stämma ropte dess höfding, Din son slog fräckt vår konung och tog hans skepp, Gif hot för hans dåd, dö, lemna oss ditt!

I samma stund, bland stormande kämpar främst, På kungaskeppet svängde han svärdet, Och hård blef striden, like mot like stred, Dock glesnade Fjalars sviktande tropp.

Omsider stod kring kungen en sköldborg blott Af trogna vapenbröder från fordom, Och Fjalar stred för seger ej mer, han stred Orubblig för glansen blott af sitt fall.— 48 —

Men se, i stridens hetta ej varsnad t förr, Sköt fram ett skepp på kufvade vågen, Förgylld var stafven, seglen af purpurduk, Och Gaulhiods vimpel sken i dess topp.

Det klöf sin han, det nalkades lugnt, men snabbt, Och snart kring Fjalar lifvades åter, Af nya, sälla, eldade gästers tropp, De blodiga svärdens lyktande fest.

Den slöts ej förr, än solen i vester sjönk, Då föll af Bjarmerskaran den siste, Och seger ägde Fjalar, men mörk ban stod Med blottade stålet än i sin hand.

Än får mitt svärd ej hvila, så hördes nu Den gamles djupa, darrande stämma, Halft är mitt verk, af fiender ser jag här Den djerfvaste stå okufvad ännu.

Ej Bjarmen var min ovän, för hans skull ej Mitt lugn mot hafvets stormar jag bytte; Jag drog mot den, som gäckade fräckt mitt bud Och gjorde min svurna ed till en lek.— 49 —

Träd fram med slutna hjelmen du man, hvars dåd Blott svagt med tungans gissel jag agar, Ett annat språk jag önskar alt tala nu, Med skarpare ägg det biter kanske.

Träd fram, din fader kallar dig nu till strid, Det svärd, han gaf dig, blotta mot honom; Om ej, så kom förkrossad och böj ditt knä, Och dö med försonad skuld vid hans fot.

Han slöt. Ett sorl, som suckande vågens, dåft, Dog långsamt bort bland kämparnes skara, Och tyst, förfärlig, hotande, ensam stod Än qvar i sin väntan Gauthiods kung.

Då lade Hjalmar, segraren, svärd och sköld På blodadt skeppsdäck tigande neder, Och trädde vapenlös för sin fader fram, Och böjde i vördnad knä vid hans fot.

Och Fjalars klinga glänste mot qvällens sol, Mot sonens hjessa styrde ban hugget; Det föll med kraft, gällt klang det i stålblank hjelm; Men ynglingen stod orörlig ännu.— 50 —

Min tid är liden, började Fjäl ar Kung, Ej så jag hogg i flyktade dagar. Lös af dig värnet, blotta ditt hufvud, son, För svag är min arm att klyfva en hjelm.

Då löste Hjalmar stilla sin hjelm och bjöd Åt fadrens hämnd sitt blottade hufvud, Och skyddlös stod ban, ägde ej annat värn, Än anletets öppna, leende lugn.

Dock se, den gamle svigtade nu. Hans svärd, Till dödshugg lyftadt, drabbade offret Så matt, som om till hvila det lagt sig ned På lockarnas gula, svällande bädd.

Från denna stund far ynglingen, djerf och fri, Från strand till strand på främmande vågor, Och Fjalar sitter hemma i fridsällt land, Och gömmer i blidkädl hjerta sin fröjd.

När qvällen kommer stundom, ocli kungens borg Af gäster fylls, och fradgande hornet Går laget kring, och

grånade skalden rör Den väldiga harpans darrande sträng,— 51 —

Och sjunger, glömsk af åldrade minnens pris, Den unges nya segrar allenast, Och Hjalmar, Hjalmar klingar i salen högt, Och Fjalar, den stolte Fjalar förgäts,

Då smakar mjödet kungen, då höjer han Föryngrad åter lutade pannan, Då sänder han, vid tonernas lek, ibland Med strålande blickar sångaren tack/'

Hon slöt. På mai'ken glimmade daggen ren, Och månan såg från blånande höjder Med klarnadt öga ned i en rymd af lugn, Der tyst i sin gång skred sommarens natt.

Då sågs på heden nalkas en man, han kom. "Jag sökt ditt spår, Oihonna," han sade, "Från Morvens kung jag bringar ett bud: var snar! Föi'rn morgonen gryr han väntar dig ren."

"Du man af ord, som ila," var flickans svar, "Hvad gör, att så den gamle mig kallar, Har dödens flägt hans vissnade lemmar rört, Säg ärnar han gå till andarnas hem?"— 52 —

Den komne talte: "Klang jag af vapen hört Från horgens salar. Drotten i tornet Tre gängor slagit skölden, från läpp till läpp Hörs ropet om strid; jag känner ej mer."

Då stod Oihonna ljusnande opp. "Du man, Ditt värf har lxär du slutat," hon sade, J'Gå, för hans dotters hälsning till Morvens kung, Hur morgonen gryr hon ser i hans torn."a i sr © & a & il &

FJERDE SÅNGEN.FJERDE SÅNGEN.

Elvi dröjer han, Fjalars son, Har Innisbonna i lundars iu11 Hans stridshåg lockat till hvila, Förgäter Hjalmar sitt ord?

D et dagas på Morvens strand, I dunklet grånar på klippans höjd Morannals torn, och derunder I dimmor suckar ett haf.

Oihonna, du syns ej än, Hafburna Hicka, livar drömmer du? Stå upp, dig väntar Morannal, Den gamle saknar sitt ljus.— 56 —

Ej ser han att natten flytt, En ändlös natt i hans öga bor, Ej jordens brudliga anlet lian ser vid morgonens kyss.

Dock vaknade flägtars lek Från tornets fönster förnimmer ban, Och lyss till börjande ljuden Af vattenfåglarnes flygt.

Och växande vågors brus Han hör och kallar, Oihonna, dig. "Upp dotter skynda dig; dagen Är här, hans stämma jag hör."

Då kommer hon, vågens mö, Den svala strålen på Morvens fjäll j Hon nalkas lyssnande Kungen: "Morannal, fader, o hell!

På heden vid Cronas ström Jag stod, när solen sig sänkte sist; Der såg med lockande ögon Den tysta natten mig än.— 57 —

Sent kommer Oihonna nu, Djupt sof din dotter af jagten trött. I drömmars riken, o fader, Förgät förlänge hon dig.

Dock glimmar Dunhormods topp Ej än; matt rodnar blott höjdens fur. Hvi bjöd din vilja mig vara Långt förr, än morgonen, här?"

Fram räckte den gamle mildt Till döttrens möte en vissnad hand: "Kom,5' så han sade, "du strimma I Shelmas dimmiga natt.

Kom låna en dag blott än Den blinde gubben ditt ögas ljus; Hans blick skall klarna mot qvällen, Hans mörker fly som en dröm.

När aftonens moln du ser Förbleknadt segla i stjernklar rymd, Då vandrar drotten af Shelma Med dagad blick på dess rand,— 58 —

Och skådar på nytt sitt land, Som långt, långt borta han mins det än, När månen gjöt på dess kullar Sin ström af darrande ljus.

O dotter, det stundar strid, Från Innishonna ett budskap spörjs, Dit kom han, sagornas Hjalmar, Med Locklins kämpar i går.

Dän sände sin hälsning han, Den unge örnen från dimmors land: Upp, drott af frejdade Morven, Till vapen kalla ditt folk!

Frisk blåser en vind från nord, När vattnen dagas i morgon, kung, Ett åskmoln för den af segel Emot din bäfvande strand."

Den åldrige slöt. Ett sken Af rodnad syntes på flickans kind. "Hvi hotar," sporde hon sakta, "Oihonnas hjelte ditt land?"— 59 —

Då talte Morannal än: "En skatt jag äger, han fordrar den; I bardens toner den klingat Och lockat ynglingens håg.

O dotter, föi'nim hans ord! Så bjöd han säga: jag for på våg Till solens leende länder, Till vinterns isiga hem;

Men hvart jag ock kom, der ljöd I sång, i saga din dotters namn, Der hördes älskares klagan, Försmådda veklingars qval.

Då svor jag i harm att sjelf Den spotlska flickan till brud mig ta. Gif akt att skydda din dotter, Ty Hjalmar friar med svärd.

Så hotar han, grydde nu Den dag, som såg mig på Cronas hed, När Trenmors skara der blödde, Och Erin höljdes af sorg!— 60 —

Då funne på sandens bädd Snart Locklins kämpe sin graf också, Lik hafvets bölja, som störtar På stranden opp och förgås.

Men flydd är Morannals lid, Hans arm är vissnad, hans blick är släckt^ Hans strider blekna i fjerran, Som vinterns nattliga sken.

Skall Morven i glans stå fram, Dess kämpar blöda med fröjd i dag? Fins blixt, o Gall, på din båge, Bor död i Clesamors spjut?

Och Rurmar, min tredje son, Som slår din harpa i Finjals sal, Förstår du tvinga med svärdet En lon ur hjelmar också ?

Mig tyckes att ljud jag hör, Kring Loras stränder en klang af stål. Se ut, hvad ser du, o dolter, Gå Shelmas härar Lill strid?"— 61 —

Hon blickade ut, hon såg Med tjusfull bäfvan i klarnad rymd, Och mot dess speglande anlet Bröts dagens rosiga sken.

"O fader, en här jag ser, Från bergen tågar den långsamt ned, Som molnet tågar mot dalen, Och gömmer åskor och storm.

Men lugnt är det vida haf, I glans slår solen sitt öga opp, Och djupen skälfva af lågor, Och fästet spränges af ljus."

Det sågs i den gamles drag En skymt af leende sorg, dock snart Stod liög han upp, ocli hans ande Bröt fram i glödande ord:

"Hell," talte han, "himlars drott, "Du stjernekonung, jag helsar dig, Du sol, som vandrar i ungdom Högt öfver vissningens jord!— 62 —

Min glädje i fordomtid, Mitt ljus som hägrar i minnet än, Fast natt betäcker mitt öga, Fast mörker bor i min barm!

Behof, i din stolthet, ej Ditt anlet gömma i dag, af harm Att se en son af Morannal, Som skyr en fiendes spjut!

Och barn af er faders kraft, Gall, jagtens furste, och Clesamor, Du yngling pröfvad af svärden, Och Rurmar, sångernas vän,

Gån glade på hjeltars ban, I spår, som trampats af Finjals ätt! Allt här försvinner, evärdlig Är bragdens ära allen.

Säll den, som af år ej bryts, Som ung får falla i hjeltars rund, Som blixten ler i sin tjusning Och ljungar, krossar och dör.— 63 —

Ack, tynande flamman lik Är ålderdomen. På hemmets härd Den flämtar matt och förbrinner Ocli höljs af aska och glöms.

Hvi dröjer han, Fjalars son? Ilar Innislionna i landers natt Hans stridshåg lockat till hvila, Förgäter Hjalmar sitt ord ?

Mig tycks dock, att vågors svall Jag hör och nordliga flägtars sus, Som fly med starkare vingar, Hvar stund, mitt öra förbi."

"O fader, vid nordens rand Går natt ånyo på fästet opp. Rädd bäfvar strålen af dagen Och flyr på böljornas topp.

Det mulnar, i mörker sveps Allt längi'e hafvet, och stålgrå höjs Garmallas klippa och skakar Från hjessan bränningens skum.— 64 —

Och hvitare vågor slå Mot stranden redan, och halfbränd står På branten furan och svigtar För stormens växande il.

Dock syns ej ett segel än; Mot svarta molnet i fjerran blott Bryts stundom flyktigt en ljusning, Af måsens vinge en blixt."

Hon tystnade, stormen röt Med fullväxt stämma i rymden ren, Och tungt ur djupet i gensvar Ljöd böljans flämtande suck.

Och molnet af eldar klöfs, Och genom ödsliga höjders vidd, Dåft öfverrüstande stormen, For himlens mäktiga dån.

Då talade Morvens kung: "En dag lik denna jag såg en gång, Det var den dagen på hafvet, När dig, o flicka, jag fann.— 65 —

Darg hette en man. Hans namn Må sång ej nämna. I biltog färd Förskjuten, hatad och hemlös Kring vattnen sökte han rof.

Jag följde med harm hans skepp, Som vågat närma sig Morvens strand; Och röfvarn skydde att bida, Vid mörkrets bragder blott van,

Ren nalkades qväll, och långt På hafvet syntes hans segel än, Och fåfäng glödde min vx-ede; Då bröt ur molnen en storm.

Af dånande åskor följd, Som nu, fördubblad i kraft hvar stund, Min drakes vingar den lyfte, Men slet Dargs segel från topp.

Dock skulle en nidings blod Mitt svärd ej fläcka. En ljungeld sköt Ur svartnad sky, och en flamma Steg klar ur röfvarens skepp.— 66 —

Jag nalkades branden. Eld Var allt, qvar syntes blott Darg; ban stod I dyster tystnad vid rodret, Mot flamman täckt af sin sköld.

Ett barn på sin arm ban höll, Han tycktes vänta mitt segel nu, Han såg tillbaka beständigt Med längtans dröjande blick.

Mig rörde lians nöd. Jag höll Allt närmre, tills på ett pilskotts håll Mitt skepp jag svängde mot vinden, Att undgå flammorna sjelf.

Då kastade röfvarn vildt Sin sköld i lågan. Ett språng han tog, Och sjönk med famnade barnet I böljans gapande

graf.

Bort flög med orkanens il Hans skepp. Sjelf kämpande sågs han än Sin börda lyfta ur vågen, Och räddning kräfva af mig.— 67 —

Jag märkte hans vink. Jag tog Ombord den brutne. Då såg min blick För första gången Oihonna, Då fick af hafvet jag dig.

Späd var du, men oskadd dock Af våg och flamma. I gråt du låg Yid röfvarns bröst, och i bäfvan Ditt anlet gömde vid hans.

Men dyster, i trottsigt lugn, Med svedda lockar, mecl halfbränd drägt, Satt blek, som skyarnes vålnad, På däcket döende Darg.

Kung, talte ban, nöjd jag går Till Önskad hvila i glömskans famn, En bön clock ber jag för henne, Som ensam sörjer milt fall.

Ej är det min blod du ser I hennes kinder. Sin lefnads skuld Den fågelfrie förstörarn Åt ingen lemnat i arf.— 68 —

Hon gafs mig af natthüljd sjö, En stormig jul, då i vådligt skygd Af Vidars klippa jag ankrat, Yid Fjalars konungaborg.

Blif henne ej oblid du, Hvars mildhet alldrig af ryktet glöms; Hon var den enda på jorden, Som fått en glädje af mig!"

Ljuf föll på Oihonnas kind En tår, vid åldrige kungens ord, Men snart till ändrade syner Flög klarnad åter dess blick.

Vid stranden ett härskri ljöd, Med stormens brusning, med åskans dån Förmäldes klangen af sköldar, Och kämpars jublande rop.

llan syntes på svartnad våg, Han kom ren örnen från dimmors land, Sjökungen, Hjalmar af hafven Flög Morvens härar emot.— 69 —

Och stolt på sitt hemlands strand Stod Shelmas skara i sluten tropp, En klippvall, trottsande böljan, Som skyrest måttar sitt slag.

Den drabbade. Stridens stund Var kommen, vågen mot klippan bröts, Här föll mot här, och på stranden En bränning stänktes af blod.

Men stum i sin tjusning stod Oihonna. Flickan från hafvet säg Sin hjelte, mötte i dagen Sitt ljus från drömmarnas verld.

Hon följde med eldad blick Hans ban, hon såg, hur med svärdets blixt Han bröt sig vägar i molnet Af Morvens skockade här.

Ren segrade Lochlins folk, Ren Shelmas skara i svigtning stod; Då såg hon striderna stanna, I lugn höts slagtningens storm.— 70 —

"Oihonna, din läpp är stum, Gif svar," så talte Morannal nu, "Hvi glesnar klangen af svärden? Finns Morvens ära ej mer?"

Han sade. I bäfvan gaf Sitt svar Oihonna: "o fader, gläds! Snart, snart är sagornas Hjalmar En blodlös skugga på skyn.

Han svigtar, hans hjelm är bräckt, Han mött tre söner af dig, o kung, Han kämpar ensam. I häpnad Slår allt vid drottarnes strid.

Djerf drabbar med spjutet Gall, Skarp blixtrar klingan i Rurmars hand, Och blodigt synes mig svärdet, Som höjs af Clesamors arm."

Då mörknade Morvens kung, Han slog i vrede sin ungdoms sköld, Han hof sin stämma, och stillhet Han bjöd kring drabbningens rymd.— 71 —

"Hvad," ropte han, "höljs med blygd Morannals hvitnade hjessa? Kränks Af er, o söner, hans ära, Som troltsat skiften och år?

Skall sången om Finjals ätt Med fruktan flyga min qväll förbi, Att ej er nesa må röra Hess vingars strålande glans?

Och sagan i Lochlins land Förtälja Hjalmars, den ädles fall, Och hånfullt nämna, att ensam För er, för trenne han föll?

Upp Gall, du är kungason Som han, förstfödde bland bröder, du, Gå, strid allena och stupa, Om segern sviker ditt svärd!"

Allena, med framsträckt sköld, Mot Lochlins hjelte till strid gick Gall. Ej svag var fursten af Shelma, Dock snart drack stoftet hans blod.— 72 —

Han stred i sin ungdoms glans, Han föll med ära från styrkans höjd, Som vågen sväller i dagen Och strålhöljs än i sitt fall.

Fram trädde på blodad sand Nu Rurmar, buren lor strider ej, Blott van vid drömmen och harpan Och hjertats tidiga sorg.

Hans kamp som en facklas var Mot nattens stormar. För Hjalmars slag Han sjönk, och evigt för sången Var kallnad ynglingens barm.

Den tredje var Clesamor, Till år den yngste, men tidigt sedd Bland män af Morven, på dödars Af järn omblixfrade fält.

Han kämpade vredens kamp, Hans blickar sprutade flammors hot, På blod af bleknade bröder Sitt svärd han förde till hämnd.— 73 —

Och drabbande stålet klang, Och Morven höi'de med tjusning än Ett sent, halftdöende echo Af ljud från Ossians dar.

Då hejdade Hjalmar rörd Sin hand, som måttade dödens hugg: "Håll yngling," talte han, "spara Jag vill åt sagan ditt lif.

Mig gläder din morgons glans, Din dag skall stråla at sol engång, Kom, räck mig handen försonad, Och lef för bragdernas fröjd."

Föraktligt till svar ett slag Gaf Shelmas kämpe med afvigt svärd; Och ny blef striden, och slocknad I blod slöts Clesamors blick.

Du flicka från vågors haf, Ditt blåa öga af tårar skyms. Ej föll din hjelte, Oilionna, Hvi gråter vågornas mö?— 74 —

llon fattat den gamles hand: "Sörj, fader," talte hon, "ensam, böjd, Med mig och mörkret du lemnats, Att vänta segrarens bud.

Ej andas en son af dig På Morvens klippiga stränder mer; De följt hvarandra i döden, De sofva grafvarnas sömn."

Hon slöt. Men i klarhet sken Morannals panna på nytt. Hvart moln Af oro lemnade stilla Hans anlets bleknade dag.

"Nu," talade Morvens kung, "Kan utan fruktan Morannal gå Att möta fädernas andar I stjernors blånande sal.

Ej följs han af minnens blygd, Ej skall han gömma i molnets natt, För söners nesa, sin vålnad, Då Finjal nalkas på skyn.— 75 —

Du dotter, en graf mig red, Der Shelmas furstar på sandens bädd Nu hvila. Skänk oss gemensam En vård i

harpornas land.

Sen följ på hans bragders ban Den ädle främlingen säll, och gömni Morannals minne och lyssna, Då sången höjer hans lof."

Hans hvitnade hjessa sjönk Mot skuldran sakta, lians öga slöts, Och drottens ljusnande ande Flög glad till skyarnes hem.si ur a (B

FEMTE SÅNGEN.FEMTE SÅNGEN,

Hvad är menskau att mot er hon stormar? Stjernor like, i onådd rymd, Len J genom molnen af jordens öden, Dem i lek eii flägt af er vilja styr.

N ii var Fjalar Konung gammal vörden, Satt mest stilla i kögbyggd sal, Ilade ej sen länge sitt land beskådat, Ej fått andas svalkande sjöars luft.

Och det blef en dag, och solen stigit Nyss ur böljornas bad i glans, Och dess alldi'ig åldrade glädje lyste, Som i fordna dagar, i salen än.— 80 —

Kungens håg var lätt i morgonstunden; I förklaring hans anlet sågs. Om förflutna, stormiga tiders minnen Talte han i grånade kämpars krets.

Plötsligt höll lian midt i sagan inne, Stod från thronen i höghet opp. "Vingsnabbt flykta," sade han, "styrkans stunder, Och för minnet äger man dagar nog.

Jag vill föras opp på Telmars fjällbrant, Och betrakta mitt land ännu. Jag vill se den sällhet min ande skapat, Förrn mitt öga skymmes af kumlets natt.

Bringen mig mitt svärd! En bragd är öfrig För min domnande arm ännu. Segra var min vana, och blott med seger Hofs att sagan slutas om Fjalar kung."

Svärdomgjordad leddes gamle kungen Upp till toppen af Telmars fjäll, Och han satt och såg på sitt land i tystnad, Der, af sommarn famnadt, i frid det låg.— 81 —

Solen lyste öfver värmda dalar, Öfver speglande sjöars rymd; Mellan kullar skimrade blåa floder, Och på fälten böljade skörd vid skörd.

Ljust och gladt låg Fjalars vida rike, Högtidssmyckadt, för Kungens fot; Med ett anlet mildt, som en tacksam dotters, Såg det mot sin grånade fader opp.

Men den gamles blick blef skum af tårar, Och han talade stolta ox*d:

"Jag har sett mitt verk, det är nog, fullkomnad Lefver här för minnet den ed, jag svor.

Ödebygder ärfde jag af fäder, Jag har skapat ett fruktbart lancl. Dessa tegar plöjde ej fordna männer,

Dessa hyddor sågo min ungdom ej.

i

Jag har lefvat." Drotten teg i höghet,

Men till honom ur kämpars rund

Framsteg Sjolf, den gamle, med mulnad panna,

Och han hof sin stämma till kraftens ord: 682 ^

"Kung, du åldras, armens senor svika, Tung du lutar mot jorden hän. Blott en skugga, smältande bort i natten, Ser ännu mitt öga af hvad du var.

Var du sjelf dig nog, hvi lät du vissna Dina lemmar i ålderns höst? Var det du, som skapat det verk du skådar, Upp då, skapa åter din ungdom sjelf!

Böj ditt sinne, Kung, för höge Gudar! Deras gåfva din storhet var. Det var Frey, som klädde i grönska tegen, Blott Allfader hägnade landets frid.

Thors var kraften, som du kände fordom, När i striden du väldig stod; Hvad du sjelf förmådde, det var att falla Glömd, som trädet faller i stiglös skog."

Så den gamle. Tankfull satt kung Fjalar, Talte sedan med trottsigt lugn: "Ord jag hört om makter, dem ingen skådat, Och på drömmars väsen jag bjuds att tro.— 83

Ovan är jag alt på andra lita, Stöd jag fann i min egen barm. Så jag menskor kufvat, ocli ödets roder Ryckt ur fåfängt hotande Gudars hand.

Sanning må det vara: Fjalar åldras, Locken hvitnar, och skuldran tyngs. Mycket är försvunnit, som fordom varit; Lifvet lefver så, det är tingens gång.

Ett är qvar. Den arm, som år försvagat, Kan jag höja till seger än, Kan min lefnads bleknande fröjd och storhet Kasta kungligt leende bort och dö.

Jag vill dö. Mitt kall är fylldt." Yid ordet

Hof den gamle sin hjessa hög,

Lät sin kungamantel på klippan falla,

Och för dagen blottade barmens ärr.

Sist han drog sitt svärd; som förr i striden, Rostfri skimrade klingans glans. Blixt fanns qvar ännu i den gamles öga, När en blick till helsning han stålet gaf.— 84 —

"Hvar är Dargar nu," sä talte Kungen, "lian, som lyssnar till Gudars råd, Ser i rymder in, dem hans hlick ej hinner, Och i lider lefver, som än ej grytt?

Vore han så vis, han yfs att vara, Kände stunden ban nu, och kom. Lofvat har han stå för mitt svärd, förrn maktlös Ilämnarns ljungeld hvilar i domnad hand."

Som han sagt det, sågs en vålnad skrida Genom dalen i långsam gång, Upp mot fjällets höjder han styrde stegen, Och på toppen trädde, der Fjalar satt.

Kungen syntes häpna, när han kände Gråa vandrarens drag igen.

Utan ord ban satt, och hans hand med sväx'det Sjönk invid hans sida i stillhet ned.

Dargar stod för drotten. "Du har bjudit Mig att komma. Du ser mig här. Länge har du låtit mig vänta, konung, Du är bräcklig vorden, sen fordna år.>. — 85 —

Har du hunnit nu ditt verk fullborda, Är han hållen den ed du svor? Har du lagt för lifvet den väg, det lagit, Och till moln gjort Gudar och Gudars råd?"

Fjalar log. "Det träffar stundom sällsamt", Så han talte, "af hvilken flägt Fördes till ditt öra min maning, gubbe, Samma stund, när öfver min läpp den hann?

Dock du kommit, det är nog. Besvai'a Vill till lön jag din fråga nu: Jag har visat lifvet den väg, det tagit, Och mitt råd har seger, och Gudars ej.

Se dig om, det är mitt land du skådar. Var det sådant, då jag ej var? I min makt det stått att i strider offra Allt hvad nu här menskligt af lifvet gläds.

Delta rike har jag kunnat härja, Ödelägga från gräns till gräns, Att ej vinden funnit ett löf att röra, Fjäriln ej en planta att hvila på.— 86 —

Nu hvad ser du ? Vidt, som ögat hinner, Lyser dagen på bruten bygd, Lundar stå, der ödsliga skogar stodo, Och, der rofdjur nästade, tjäll vid tjäll.

Tegar bära årets hopp, som fordom Drefs af stormar kring okändt haf, Sommarskuren, daggen af natten fostra Nu vår rikdom, växande förr ur blod.

TKmd är jorden, tämdt är menskosinnet, ISerscrksmodet ej dyrkas mer, Andra makter råda i svärdets ställe, Och der våldet segrade, segrar lag.

Tukt och seder skattas, mildhet trifves, Fredligt yrke sin ära har. Så har Fjalar mäktat sitt rike ordna; Säg mig, skuggors tolk, om han fyllt sin ed?

Men det hot, du bar från dina Gudar, Som en rök det försvunnit har. Ingen syster sluter min son i famnen, Och min hjessa tryckes af ingen blygd.— 87 —

Blåa djupet gömt min enda dotter; Öfver kufvade vågors rymd, Fläcklös, mångbesjungen, sin faders ära, Hjalmar säll från seger till seger far.

Blott ett löfte än jag ej fullbordat, Det skall fyllas; min tid är korrt. Nalkas, Dargar, kom att din skuld försona, För din lögn jag kräfver i bot ditt blod!"

Gamle siarn såg på kungen neder: "Lifvets börda," så talte han, "Skall från mig ock lyftas engång, o Fjalar, Och för tidig kommer mig döden ej.

Skådat har jag nog af menskoöden, Pröfvat sorger och fröjder nog. Dock en stund fördrar jag väl än alt lefva; Jag begär den stunden för din skull, Kung!

Dröj med hämnden, tills ett vittne kommer, Som förhöjer din segers glans. Dröj, tills Hjalmar kommer, sin faders ära; Ej blir väntan lång, han är fjerran ej."— 88 —

Så han talte, oeh han teg och sträckte Handen stilla mot hafvets i'ymd, Och i jubel stormade Fjalars skara: "Gauthiods drakar närma sig, Hjalmar syns."

Hjalmar syntes. Lätt på blåa banan Flög hans flotta mot hemmets strand. Närmre, närmre glänste, hvar stund, hans segel, Och kring kölar skimrade vågors skum.

Glädje sken ur gråa kämpars blickar, Der de samlats på skyhögt fjäll. Gamle kungen syntes allena mulen, Tankfull, mörk mot skeppen han såg, och teg.

Först, när hamn de nått, och klippors branter Skymde bergade segel ren, Föll kung Fjalars öga på Dargar åter, Och han bröt sin tystnad och ordet tog:

"Ej jag trodde mig min son få skåda, Ryktet sjöng, att han fjerran var. Dock den dag af lifvet jag afsked tager, Kan väl, utan undran, ett under ske.— 89 —

Hjalmar nämnde du. Välan, lian kommit, Höja skall han min segers glans. Här, med sol, med haf och med jord till vittnen, Skall han stå och dömma emellan oss/'

När han sagt det, syntes Hjalmar. Ensam Kom han klippornas stig uppför, Ej som fordom strålande, vapensmyckad, Men med blottadt hufvud, och utan sköld.

Blekhet i hans anlet låg, lik skenet Öfver drifvan, en månklar natt; Dyster var lian sjelf, som en syn ur grafven, Och i handen bar ban ett blodigt svärd.

""Var välkommen, son," med bruten stämma Talte kungen till helsning då, "Väl jag önskat finna dig annorlunda, Men min glädje är du, hur helst du är.

Tala, tälj oss dina bragders skiften, Hårda strider du pröfvat visst? Bär du sår, som tömma din styrkas källor, Ty din läpp syns darra, din kind är hvit?"— 90 —

"Fader," svarte Hjalmar,, "hårda strider, Utan vapen, jag pröfvat har. Intet stål har genom mitt pantsar skurit, Dock förblöder hjertat af djupa sår.

Gömma borde jag min blick för dagen, Och jag skyggar att se dig an; Men min skuld jag ville för dig få blotta,

Derför bar jag lifvet, och andas än.

Jag är krossad. Dock min lott af storhet Hann jag taga, fast ung till år. Fråga sagan, lyssna då barder sjunga, Och du skall förnimma hvad Hjalmar var.

Nordens ära, hafvens kung jag nämndes, For kring verlden, som stormen far, Bröt den fräcke, stödde, der stöd behöfdes, Tog af drottar kronor, och kronor gaf.

Sådan hann jag Loras kust. Morannal Styrde sångernas stolta land. Ryklet talte högt om hans dotters fägring, Och jag stred om henne med Morvens här.— 91 —

Gamle Kungen sjelf satt blind i tornet, Men hans söner jag slog i strid, Tog som segerbyte ombord Oihonna, Och mitt bröllopp redde på skumhöljdt haf.

Fader, vet du hvad det är att älska? Har du famnat en fröjd en gång, Ljus som himlen, yppig och rik som jorden, Och som båda blommande utan gräns.

Hvad jag varit blef mig som en skugga, Blek den glans, jag i hoppet sett. Segrar, vunna redan, och segrar, drömda, Allt var tomhet blott mot den stund, som var.

Vårens vindar förde mina segel Utan syfte på ändlös ban, Solbelysta, jublande vågors skuldror Lyfle högt min sällhet mot Gudars hem.

Då var sorgen nära. Salt vid rodret Jag, en afton, i drömmar Sänkt, Blott Oihonna vakade vid min sida, Och från höjden såg oss en stjerna blott.— 92 —

Och min brud hon tog min hand: o Hjalmar, Hvarför blef du mig kär alltmer? Tidigt redan var du Oihonnas hjelte; Förrn din blick hon skådade, var hon din.

Hvi förblef min kärlek icke sådan ! Mod jag hade att dölja då Hvad för dig jag fruktade uppenbara, Rädd att af din stolthet med harm försmås.

Jag var lycklig då; min egen sällhet Var mig mera än Hjalmar än. Stolt Morannal kallade jag min fader, Och som kungadotter jag blef din brud.

Nu förgäfves ville jag förtiga Hvad jag skydde att röja då. Allt jag kunde lida och allt fördraga, Men dig svika, Hjalmar, förmår jag ej.

Stöt mig bort, förskjut mig! Ej Morannal, Ej en konung min fader var. Detta blod, som nu i mitt hjerta sjuder, Var kanske en gång en föraktad slafs.— 93 —

På ditt hemlands kust, den borg helt nära, Der som kung du i glans skall bo, Under Widars klippa, en stormig julnatt, Togs jag upp ur vågen, elt bortvräkt barn.

Så hon talte. Blekna ej, o läder! Hennes blod på mitt svärd du ser. Morvens mö, Oihonna, min brud på hafvet, Var din dotter, kung, och min syster var.

Dö hon ville, dö för mig. Jag bringar Hennes helsning." Han teg. Hans stål Sågs, en ljungeld lik, i hans barm sig gömma, Och ban sjönk på klippan i dödens ro.

Stunder efter stunder flydde. Dagen Mätte stilla sin vandrings ban. Som han sutit, stel, som en stod på grafvar, Satt orörlig, tigande Fjalar qvar.

Hvad han tänkte visste ingen. Fasan Från hans sida hvar kämpe skrämt. Sjolf, den gamle, ensam, ocli Dargar, siarn, Stodo när och sågo hans andes strid.— 94 —

Först när solen sjönk mot skogen fjerran, Slog mot höjden han ögat opp: "Er är segern" talte han, "höge Gudar! Jag är straffad vorden, jag pröfvat er.

Hvad är menskan, att mot er hon stormar! Stjernor like, i onådd rymd, Len J genom molnen af jordens öden, Dem i lek en flägt af er vilja styr.

Mannen yfves: väldig, mångheprÖfvad, Van att segra, som klippan hård, Yill han böja allt, dit hans ande bjuder, Krossa allt, som möter med trötts ban bud.

Och hans svärd är höjdt. Då rörs hans sinne Flyktigt, lätt, af en osedd hand; Och hans jernarm sjunker, hans blick, som ljungat, Byter hotets blixt i en maktlös tår.

Hafvet svallar vredgadt, stormen ryter; Men J bjuden, och vågen sänks, Hafvet lyder, hafvet, som flottor slukar, Har ej makt att svälja ett hjelplöst barn.— 95 —

Jag har lärt er känna, ej jag blyges Att mig böja för er en gång. Mätt jag är på lifvet, och jordisk storhet Är mig ringa vorden. Jag går till er."

Så han sade, och med svärdet stilla Skar han runor i ärrigt bröst. Hjertats källor brusade fram ur djupet, Varmt med Hjalmars blandades fadrens blod.

Sommarns qväll såg klar och ljus på norden, Lugn sig bredde kring land och haf, Bortom skogen dolde sin strålflod solen, Och, likt dagen, slocknade Fjalar kung.